

מסורת הש"ס

אור לארבעה עשר פרק ראשון פסחים ג.

עין משפט
גור מוצה

ה א מ"ה פ"ה הלכות
מחזיקין פניה הלכה ט
פ"ג ע"ג פ"ה הלכות
ב ב מ"ה פ"ה הלכות
משה הקרינת הל' ט
ג ב מ"ה פ"ה הלכות
פסטי המוקדשין הלכה
ד:
ה ד מ"ה פ"ה הלכות
תפלה הלכה ו (פ"ג)
מח' משה ה"ו ע"ג
ל"ח מ"ה פ"ה הלכות
ה ה מ"ה פ"ה הלכה ד
טו"ט פ"ה מ"ה פ"ה הלכה
פ"ה פ:

מבקר רש"י

המפלה אור לשמונים
ואחד. שילה נקבה לאור
פ"ה שיהיה רחוק למחר
לכבוד כפרתה, הפילה
וכיחות. בית שמאי
פטרין מוקדשין. מלכה
כ"ג. א"כ"ג דלאחר מלכת
היא, האיל וילדה הוא
ולא ילדה שנה רחוקה
לקרן, לילה מחוסר זמן
קרן הוא, למען ביום
זמן, הלך לקרן קרן
מתן מלכת דמי. טו"ט.
מאי שנה אור פ"ה
מיום פ"ה. ודלוי אינה
טו"ט. אם שיהי לו
לשומא. שכי א"כ"ג
מיום שמקדשין החמה
של יום פ"ה. ודלוי אינה
שנה. ואם רחוקה כלל
פ"ה שמה. טו"ט. ה
להלן לילה אחר היום.
דמיון מורה (ויקרא ו)
לא יום ממנו עד בקר,
הא כל הלילה נאכל. א"כ
כאן בשלשם הלא לילה
אחר יום הממרת וכו'.
(ו) ת"ל כ"ו וממחרת
והנותר עד יום, נ"ג
אכילה מתי בקדושים
היום, ביום נזכרם א"כ
וממחרת והנותר עד יום,
בעד שיהי יום חלול
טו"ט. יבול ישרף מיד.
לאור ע"ש, האיל יעבר
זמן אכילתו. טו"ט. מה
להלן, נזכרין ליום
אחר, תיבך לאכילה
שיריה. דמיון נ"ג
מלכותם וכן יום מכר
המלכות וכו'. טו"ט. אור
של יום הכפורים לל
יום הכפורים וכו'. טו"ט.
לל נזכרם (נדח טו"ט)

אם שיהי לו לשומא. חזרו ז"ה מזה הטעם מתשובתם של ז"ש
ועמיהו דמתיבא פ"ק דכריתות (דף טו.) או לנת לרבות אור
לשמונים ואחד: תלמוד יומר ביום. תימה אמאי לא שטרין
עד יום חסוק ליה דלמי נאכל אור לשלישי דלא שטרין ביום דלמי
פ"ד דנאכל פשיטא דלינה נרשפת
בלאומי לילה דתיבך לאכילה שריפה
ויש לומר דלי לאו עד יום ה"א נאכל
ואלטרין זיוס למעוטי שלא ישרף
בלילה של אחרי כן: שדורי בוב
קראו מרכב וכו'. מרכב ומושב אין
דינו שיהי דנוגט מרכב אין טעון
כנוס נגדיס כלמניה נזרות כהניס
וכריש מפתק ליה (ו) והשחא קשה
לר"י היכי קאמר דכאשה קרוי מושב
אם ר"ל אפי' אוקף שיש לו דין מרכב
אף כאשה שניה הכנוס לקרובו מושב
דכר דך כנוס דהא לקמן משני
משום ביעמותא דגמלא אורחא הוא
אלמא לשנות הדבר ממה שהוא אין
לכנוס דך כנוס ונראה לר"י דה"פ
ונאשה קרלו מושב מנריבא דקרא
דמושב דכי א"כ"ג נזרות כהניס
אשר היא וישנת עליו זה מושב כלו זה
מרכב לימדנו הכנוס לפרש בלשון
נקיש שלא כמנו נדחיא כמו בנז:
כל

לשלישי אלמא אור אורחא הוא שמע מינה תא שמע י"א אור של יום הכפורים
מתפלל שבע ומתורה שחרית מתפלל שבע ומתורה במוסף מתפלל שבע
ומתורה במנחה מתפלל שבע ומתורה ב"עברית מתפלל מעין שמונה עשר
ר' הנינא בן גמליאל אומר משום אבותיו המתפלל שמונה עשר שלישות מפני
שמעך לומר הדבדה בחונן הדעת אלמא אור אורחא הוא שמע מינה תא
שמע י"ד תני דבי שמואל לילי ארבעה עשר בודקין את החמץ לאור הנר
אלמא אור אורחא הוא אלא בין רב הונא ובין רב יהודה רבול עילמא אור
אורחא הוא ולא פליגי י"ב כי אתריה ומר כי אתריה באתריה רב הונא קרו
י"ג נגדי ובאתריה רב יהודה קרו לילי ותנא רידן מאי טעמא לא קתני לילי
י"ג ישנא מעליא הוא דנקט וכדר' יהושע בן לוי דאמר ר' יהושע בן לוי לעולם
אל יוציא אדם דבר מגונה מפיו ש"הרי עקם הכתוב שמונה אותיות ולא הוציא
דבר מגונה מפיו שנאמר מן הבהמה המהורה ומן הבהמה אשר איננה
מהורה רב פפא אמר תשע שנאמר כי יהיה בך איש אשר לא יהיה מהור
מקרה לילה רבינא אמר עשר וי"ו מהור רב אחא בר יעקב אמר שש עשרה
שנאמר כי אמר מקרה הוא בלתי מהור הוא כי לא מהור תניא דבי רבי
ישמעאל לעולם ישפר אדם בלשון נקיה שרירי בוב קראו מרכב ובאשה קראו
מושב ואומר ותבחר לשון ערומים ואומר ודעת שפתי ברור מללו מאי
ואומר וכי תימא הני מילי בדאורייתא אבל בדרכנן לא תא שמע ואומר
ותבחר לשון ערומים וכי תימא הני מילי בדרכנן אבל במילי דעלמא לא
ואומר ודעת שפתי ברור מללו ובאשה לא כתיב בה מרכב והכתיב
ותקם רבקה ונערתיה ותרבבנה על הגבולים התם משום ביערותא דגבולים
אורחא היא והכתיב ויקח משה את אשתו ואת בנו וירכבם על החמור התם
מושם

רבינו חננאל (הפסד)
שהוא חבך לאכילתו,
כלומר עכשיו שנאמר
באכילתו תורה שישתה,
הורו ובחיים נאכלין ליום
אחר, כך זבח השלמים
נאכלין לשני ימים וילדה
אחר, שנאמר ביום הקריבו
את זבחי יאכל וממחרת,
נאכלין בו ביום שנשחטין
ובלילה ומחר, ובין
הישר ואמר באכילתו
היינו אומר ישרוף אתן
(ה'ב) לילה תהא שישתה
היך לאיסור אכילתו, ת"ל
והנותר ביום השלישי כאש
שירף ביום ישרף, ולא
בלילה. ש"מ אור אורחא
הוא ש"מ. ועוד ח"ש אור
יום הכפורים מתפלל שבע
ומתורה שחרית וכו'. ועוד
תא שמע דתנא דבי שמואל
לילי ארבעה עשר בודקין
את החמץ לאור הנר, ש"מ
אור אורחא הוא שמע
מינה. ותנא רידן אכאי קרו

המפלה אור לשמונים ואחד. שיהי לו לשומא. חזרו ז"ה מזה הטעם מתשובתם של ז"ש
ועמיהו דמתיבא פ"ק דכריתות (דף טו.) או לנת לרבות אור
לשמונים ואחד: תלמוד יומר ביום. תימה אמאי לא שטרין
עד יום חסוק ליה דלמי נאכל אור לשלישי דלא שטרין ביום דלמי
פ"ד דנאכל פשיטא דלינה נרשפת
בלאומי לילה דתיבך לאכילה שריפה
ויש לומר דלי לאו עד יום ה"א נאכל
ואלטרין זיוס למעוטי שלא ישרף
בלילה של אחרי כן: שדורי בוב
קראו מרכב וכו'. מרכב ומושב אין
דינו שיהי דנוגט מרכב אין טעון
כנוס נגדיס כלמניה נזרות כהניס
וכריש מפתק ליה (ו) והשחא קשה
לר"י היכי קאמר דכאשה קרוי מושב
אם ר"ל אפי' אוקף שיש לו דין מרכב
אף כאשה שניה הכנוס לקרובו מושב
דכר דך כנוס דהא לקמן משני
משום ביעמותא דגמלא אורחא הוא
אלמא לשנות הדבר ממה שהוא אין
לכנוס דך כנוס ונראה לר"י דה"פ
ונאשה קרלו מושב מנריבא דקרא
דמושב דכי א"כ"ג נזרות כהניס
אשר היא וישנת עליו זה מושב כלו זה
מרכב לימדנו הכנוס לפרש בלשון
נקיש שלא כמנו נדחיא כמו בנז:
כל

לשלישי אלמא אור אורחא הוא שמע מינה תא שמע י"א אור של יום הכפורים
מתפלל שבע ומתורה שחרית מתפלל שבע ומתורה במוסף מתפלל שבע
ומתורה במנחה מתפלל שבע ומתורה ב"עברית מתפלל מעין שמונה עשר
ר' הנינא בן גמליאל אומר משום אבותיו המתפלל שמונה עשר שלישות מפני
שמעך לומר הדבדה בחונן הדעת אלמא אור אורחא הוא שמע מינה תא
שמע י"ד תני דבי שמואל לילי ארבעה עשר בודקין את החמץ לאור הנר
אלמא אור אורחא הוא אלא בין רב הונא ובין רב יהודה רבול עילמא אור
אורחא הוא ולא פליגי י"ב כי אתריה ומר כי אתריה באתריה רב הונא קרו
י"ג נגדי ובאתריה רב יהודה קרו לילי ותנא רידן מאי טעמא לא קתני לילי
י"ג ישנא מעליא הוא דנקט וכדר' יהושע בן לוי דאמר ר' יהושע בן לוי לעולם
אל יוציא אדם דבר מגונה מפיו ש"הרי עקם הכתוב שמונה אותיות ולא הוציא
דבר מגונה מפיו שנאמר מן הבהמה המהורה ומן הבהמה אשר איננה
מהורה רב פפא אמר תשע שנאמר כי יהיה בך איש אשר לא יהיה מהור
מקרה לילה רבינא אמר עשר וי"ו מהור רב אחא בר יעקב אמר שש עשרה
שנאמר כי אמר מקרה הוא בלתי מהור הוא כי לא מהור תניא דבי רבי
ישמעאל לעולם ישפר אדם בלשון נקיה שרירי בוב קראו מרכב ובאשה קראו
מושב ואומר ותבחר לשון ערומים ואומר ודעת שפתי ברור מללו מאי
ואומר וכי תימא הני מילי בדאורייתא אבל בדרכנן לא תא שמע ואומר
ותבחר לשון ערומים וכי תימא הני מילי בדרכנן אבל במילי דעלמא לא
ואומר ודעת שפתי ברור מללו ובאשה לא כתיב בה מרכב והכתיב
ותקם רבקה ונערתיה ותרבבנה על הגבולים התם משום ביערותא דגבולים
אורחא היא והכתיב ויקח משה את אשתו ואת בנו וירכבם על החמור התם
מושם

רבינו חננאל (הפסד)
שהוא חבך לאכילתו,
כלומר עכשיו שנאמר
באכילתו תורה שישתה,
הורו ובחיים נאכלין ליום
אחר, כך זבח השלמים
נאכלין לשני ימים וילדה
אחר, שנאמר ביום הקריבו
את זבחי יאכל וממחרת,
נאכלין בו ביום שנשחטין
ובלילה ומחר, ובין
הישר ואמר באכילתו
היינו אומר ישרוף אתן
(ה'ב) לילה תהא שישתה
היך לאיסור אכילתו, ת"ל
והנותר ביום השלישי כאש
שירף ביום ישרף, ולא
בלילה. ש"מ אור אורחא
הוא ש"מ. ועוד ח"ש אור
יום הכפורים מתפלל שבע
ומתורה שחרית וכו'. ועוד
תא שמע דתנא דבי שמואל
לילי ארבעה עשר בודקין
את החמץ לאור הנר, ש"מ
אור אורחא הוא שמע
מינה. ותנא רידן אכאי קרו

המפלה אור לשמונים ואחד. שיהי לו לשומא. חזרו ז"ה מזה הטעם מתשובתם של ז"ש
ועמיהו דמתיבא פ"ק דכריתות (דף טו.) או לנת לרבות אור
לשמונים ואחד: תלמוד יומר ביום. תימה אמאי לא שטרין
עד יום חסוק ליה דלמי נאכל אור לשלישי דלא שטרין ביום דלמי
פ"ד דנאכל פשיטא דלינה נרשפת
בלאומי לילה דתיבך לאכילה שריפה
ויש לומר דלי לאו עד יום ה"א נאכל
ואלטרין זיוס למעוטי שלא ישרף
בלילה של אחרי כן: שדורי בוב
קראו מרכב וכו'. מרכב ומושב אין
דינו שיהי דנוגט מרכב אין טעון
כנוס נגדיס כלמניה נזרות כהניס
וכריש מפתק ליה (ו) והשחא קשה
לר"י היכי קאמר דכאשה קרוי מושב
אם ר"ל אפי' אוקף שיש לו דין מרכב
אף כאשה שניה הכנוס לקרובו מושב
דכר דך כנוס דהא לקמן משני
משום ביעמותא דגמלא אורחא הוא
אלמא לשנות הדבר ממה שהוא אין
לכנוס דך כנוס ונראה לר"י דה"פ
ונאשה קרלו מושב מנריבא דקרא
דמושב דכי א"כ"ג נזרות כהניס
אשר היא וישנת עליו זה מושב כלו זה
מרכב לימדנו הכנוס לפרש בלשון
נקיש שלא כמנו נדחיא כמו בנז:
כל

תורה אור השלם

1. ביום זבכום יאכל וממחרת והנותר עד יום השלישי כאש ישרף.
2. והנותר מבשר זבחה ויקרא ע"ו
3. וכן בהמה הנותרת וכן בהמה אשר איננה טהרה וכן העוף וכל אשר רמש על האדמה: כאש ישרף: ה
4. כי יקח בן איש אשר לא יהיה טהור מטהרה ליקח ויצא אל מוציץ למטה לא יבא אל מוציץ המטהר: הריב"ם כ"א
5. ולא רבא שאלו מטהרה ביום ההוא כי אמר מקרה הוא בלתי טהור הוא כי לא טהור: שמואל א ב כ
6. כי יאקף ע"ו מן ותבחר לשון ערומים: איב ט"ה
7. ישר לבי אפרי דרעת שפתי ברור מללו:
8. ותקם רבקה ונערתיה ותרבבנה על הגבולים ותלכנה אחרי האיש ויקח העבר את רבקה וילך: כראשית ב"א אהר"ג
9. ויקח משה את אשתו ואת בנו וירכבם על החמור ויקב ארצה מצרים ויקח משה את מטה הגבולים בידו: סנהדר ד ב

גלוין הש"ס

נש' שירי עקם הכתוב.
ע"י מלמד רבנא דבי פ' אור:
אמר:

רבינו חננאל

ועוד יש משנה אחת כי אור אורחא הוא, דתנן במכירתה שיהיה מושב ליום שמונים ואחד שטרין מן הקרבן וביה מחייבין פו. פירוש וילדה נקבה שטבלה את י"ד ושמה ונערתיה והמילה לילי שמונים ואחד, כלומר שלבו פ"ה יום ימי טהרה, ובמציא פ"ה בלילה לילי יום ש"ה הפילה, כ"ש שטרין מן הקרבן על זה הנפל שתי אומרים הקרבן שריא ונכמה על הלידה

פועו זה הנפל, שריא ביום פ"ה מחייבין קרבן הלידה וכל מה שיהי מקודש חיוב עליה אותו הקרבן פועו זה הקרבן וביה אומרים לילי פ"ה כיום פ"ה הוא חשוב, הלא אם ראת על לילי פ"ה יום נירה הוא ולא דם טהור, פירוש הנה הלילה והיום שרין לטובא, כי יראתה לילי פ"ה ויראתה יום פ"ה שרין לטובא נרה היא בין ביום בין בלילה, כך אם הפילה לילי פ"ה כמאן אור פ"ה הפילה, וכ"ש שחייבין קרבן ש"ה בספלת יום פ"ה, כך חייבין קרבן ש"ה המפלה לילי פ"ה, ומקאמר ב"ה מאי טעמא אור פ"ה מ"ה א"ה ש"ה אור אורחא הוא ש"ה. ועוד ת"ש תיבא ויכול יהא ובה השלמים נאכל לאור שלישי רידן הוא וכו', וזכ"ס ליה תלמודא ת"ל והנותר מבשר הזבח ביום השלישי כאש ישרף, לומר, ביום אתה שורפו ואי אתה שורפו בלילה, ש"ה אור אורחא הוא ש"ה, ואפ"י כי פשיטה היא, מיהו אור מפורשים ראש דברים, התורה נאכלת בו ביום שנשחטת ובלילה והנותר בכך ישרף, שנאמר ובשר זבח חרות שלמי ביום קרבנו אבל לא יצו חסנו עד בוקר דנה לאתכל כל שנשחטת בו וכן הלילה, ובקר